

MAANDBLAD

APRIL 2020

Verschijnt niet in juli en augustus

DE PLATE VZW

KONINKLIJKE OOSTENDSE HEEM- EN GESCHIEDKUNDIGE KRING

VERKOOP HUIZEN & APPARTEMENTEN

Immobiliën

MYRIAM VYVEY

ALFONS PIETERSLAAN 47

8400 OOSTENDE

T 059 70 37 64

M 0475 51 80 62

WWW.VYVA.BE * INFO@VYVA.BE

KINDERBAL CASINO-KURSAAL 1965

Foto : Luc Chatlens (Collectie De Plate), inventarisnummer 2019/2629

ISSN = 1373-0762

DE PLATE

KONINKLIJKE HEEM- EN GESCHIEDKUNDIGE KRING

Langestraat 69
8400 Oostende

Prijs Cultuurraad Oostende 1996.

Educatieve en permanente vormingsorganisatie.

Aangesloten bij de Oostendse cultuurraad en bij Heemkunde Vlaanderen vzw.

Statuten gepubliceerd in de bijlagen tot het Belgisch Staatsblad van 1-2 mei 1959, nr.1931, en de bijlagen tot het Belgisch Staatsblad van 16 juni 2004.

Nr. van de vereniging: 193159 / Ondernemingsnummer: 410427091

Tijdschrift – Jaargang 49

Nummer : 04

Maand : APRIL 2020

Lidmaatschap/jaarabonnement: € 25

Kostprijs los nummer: € 4

Bankrekening: BE81 3800 0966 6224

Bestuur

VOORZITTER	ONDERVOORZITTER	SECRETARIS	PENNINGMEESTER
Nadia Stubbe Blauwvoetstraat 7 8400 Oostende 059 800289 plate.oostende@telenet.be	Emile Smissaert Hendrik Serruyslaan 4 8400 Oostende e.smissaert@gmail.com		Fernand Mus Salviaalaa 5 8400 Oostende 0473 862107 ferre.mus@skynet.be

Bestuursleden

Adriën Barbé Nieuwpoortsesteenweg 82 bus 302 8400 Oostende	Valère Prinzie Euphrosina Beernaertstraat 48 bus 3 8400 Oostende	Johan Van Roose Kabeljauwstraat 5 8460 Oudeburg	REDACTIE Koenraad Verwaerde André Chocqueelstraat 1 8400 Oostende 0468 204025 Koenraad.verwaerde@telenet.be
---	---	---	---

Erevoorzitter	Ereondervoorzitter	Erebestuurslid
Jean Pierre Falise	Ferdinand Gevaert	Gilbert Vermeersch

° Auteurs zijn verantwoordelijk voor de door hen geschreven stukken en weerspiegelen niet noodzakelijk de opinie van de kring. De binnengebrachte teksten zijn niet eerder gepubliceerd en dienen altijd voorzien van een duidelijke bronvermelding. Afbeeldingen, foto's en tekstovernames is toegestaan na akkoord van de auteur en met verplichte bronvermelding.

° De Koninklijke Heem- en Geschiedkundige Kring De Plate vzw verklaart zich te houden aan de regelgeving, zoals gewijzigd, van de Belgische Privacywetgeving en gegevensbescherming. De vereniging is verantwoordelijk voor de verwerking van de persoonsgegevens van hun leden. Het bijhouden van de gegevens, het doel van het verwerken, onze gedragscode en zelfregulering betreffend, de rechten van de leden inzake het opvragen, wijzigen of schrappen werden in de privacyverklaring van de kring vastgelegd en gepubliceerd in het ledentijdschrift van oktober 2018.

IN DIT NUMMER

-	Titelblad	Nadia Stubbe en Georges Vanduyvenboden
-	Blz. 89	Valère Prinzie April-activiteit
-	Blz. 90	Verdere activiteiten: Zeelieden hulde / Ensor herdenking
-	Blz. 91 – 97	Lionel Dewulf Hommage aan Ensor
-	Blz. 99 – 101	Norbert Hostyn Hedendaagse beeldende kunstenaars in Oostende.
-	Blz. 103 – 104	Luc François De kronkelwegen van het democratisch bestel
-	Blz. 106 – 111	Eddy Lannoo La Flandre 1888 (the 151 story)

website: www.deplate.be

e-mail: plate.oostende@telenet.be

Telefoon: 059 516721

Beste vrienden, sympathisanten,

Het staat als een paal boven water dat uw gezondheid en van onze medewerkers bij het bestuur van de 'De Plate' centraal staat. Daarom houden we ons volledig vast aan de maatregelen die de federale regering ons opdraagt (zie M.B. van 13 en 18 maart laatstleden) om de verspreiding van de coronavirus COVID.19 te beperken. Dit betekent met name 'afstand houden' en vast 'geen conglomeraat' van mensen creëren. Zolang de specifiek omschreven gedragslijnen van kracht blijven is ons stadsmuseum gesloten en worden de voorgestelde activiteiten afgelast. Dit voorlopig tot 06 april 2020. De activiteiten hieronder aangekondigd kunnen dus normaliter doorgaan. Let wel op voorwaarde dat de maatregelen van de federale regering niet worden verlengd en dus gehandhaafd blijven.

Koen Verwaerde, redacteur.

APRIL ACTIVITEIT

«HET LEVEN VAN EEN SOLDAAT IN DE NAPOLEONTISCHE OORLOGEN»

door Staf Lambrecht.

In deze voordracht worden geen befaamde veldheren belicht, eerder gaat het over de levensomstandigheden en beslommingen van die duizenden soldaten die tot eer en glorie van bepaalde ideeën en vaderlandslievende vlaggen de groteske oorlogen uitvochten in Europa bij het begin van de 19de eeuw.

Men krijgt een beeld over de outfit en uitrusting, over het eten en de medische toestanden van toen. Ook de werking van een musket (wapen en vuur exercitie) komt aan bod.

Staf Lambrecht, is al 10 jaar aka "Gustavius Lambrecht", een soldaat van het 7de Linie, Brigade Beyland, Zuid-Nederlands leger. Dit wil zeggen dat hij sinds 2010 lid is van de Re-enactmentvereniging 7de Linie. Een Napoleontische vereniging die zich tot doel stelt: het strikt gesproken naspelen of uitbeelden van historische gebeurtenissen, die dan nog het vaakst plaatsvinden op de oorspronkelijk plek waar het wapenfeit zich afspeelde.

Een voordracht van een Oostendenaar die ons terugbrengt naar de tijd toen Napoleon in onze stad ronddwaalde. Na de voorstelling kan je napraten met soldaat Gustavius Lambrecht in ons Estaminet. Zoals gewoonlijk is de inkom gratis. Er zijn 70 zitplaatsen. Kom op tijd!

Staf Lambrecht, alias soldaat Gustavius Lambrecht.

Op Paasmaandag, feestdag van de vissers, worden in Oostende de «zeelieden» herdacht die op zee bleven. De herdenking start om 09.30 uur met een plechtige eucharistieviering in de Sint-Petrus en Pauluskerk in een organisatie van het Comité Vissershulde en de Koninklijke Federatie der Zeelieden. Er is ook een bezinningsmoment in het Vrijzinnig Laïciserend Centrum "De Geuzetorre" in de Kazernelaan.

De jaarlijkse vissershulde, georganiseerd door het stadsbestuur van Oostende, vindt plaats om 11.15 uur aan het Nationaal Monument der Zeelieden op de Albert I-Promenade. Aan het monument vindt een bloemenhulde plaats door de vissersfamilies, het Comité Vissershulde en de Koninklijke Federatie der Zeelieden, het Vrijzinnig Laïciserend Centrum van Oostende, uiteraard het stadsbestuur en andere overheden alsook de socio-culturele verenigingen, waaronder o.m. het Herdenkingscomité Paster Pype en onze kring De Plate.

“ENSOR HERDENKING”

Het jaar 2020 mag je best een Ensorjaar noemen. Niet enkel gaat het 'James Ensorhuis' met een nieuw belevingscentrum op 19 mei 2020 opnieuw open. Ook het overbekende maritiem evenement 'Oostende voor Anker' dat plaatsvindt van vrijdag 29 mei tot maandag 01 juni kiest resoluut dit jaar voor het thema: 'Ensor in zee'. Naar jaarlijkse traditie herdenkt het stadsbestuur in aanwezigheid van de vertegenwoordigers van de culturele en kunstzinnige organisaties deze wereldbepaalde kunstenaar. De herdenking vindt plaats op zaterdag 18 april. Om de inmiddels welgekende reden besliste het stadsbestuur om het muzikale luik af te gelasten. Om 16 uur is er wel de bloemenhulde aan het graf van James Ensor door een afvaardiging van het plaatselijke bestuur en de Oostendse culturele sociëteiten, met o.m. onze heemkring De Plate.

Voor wie meer wil weten over de bekendste Oostendenaar ooit, verwijs ik naar de bijdrage in dit tijdschrift van ons medelid, dhr. Lionel Dewulf: «*Hommage aan Ensor*». Ook natuurlijk naar de publicaties van de Ensorkenner, de heer Freddy Dufait, te weten 'Het kerkje van Ensor' en 'Levensdood. Een ode aan Ensor'. Maar vast heb je ook de eerste publicatie van de vzw James Sidney Ensor: 'A ma chère soeur' gezien. Een prachtige publicatie waarin 155 niet eerder gepubliceerde postkaarten zijn opgenomen, geschreven door de meester zelf aan zijn zus Marie in de periode 1918 – 1935. De originele postkaarten waarop we het handschrift van Ensor onderkennen, werden gescand en wat Ensor neerschreef werd in tekst getypt om het vlotter te kunnen lezen, stelt voorzitter Johan Van Roose.

HOMMAGE AAN ENSOR

door Lionel Dewulf.

De naam van James Ensor is voor altijd onverbrekkelijk verbonden met Oostende, waar hij geboren is en het grootste deel van zijn leven heeft doorgebracht. Twee plekken uit zijn omgeving zouden een bepalende rol spelen in het leven van Ensor en zijn kunst: de winkel van moeder Haegheman en de zee die hij dagelijks zag. Oudere Oostendenaars hebben nog Ensor gekend en gezien langs de zeedijk tijdens zijn “puuderoende” (1).

Hij was zoals Karel van de Woestijne, één van zijn goede vrienden uit de koningin der badsteden, kenschetste: «Het wandelend standbeeld van Oostende».

JEUDI 19. AVRIL 1860. 42ME ANNEE. — N° 4319.

Cette Feuille paraît le Jeudi et le Dimanche.
Le PAI DE L'ABONNEMENT, par trimestre et d'avance, est fixé: pour la ville, à Fr. 3.50; pour le dehors, franco, Fr. 5.00. — Les insertions se paient 15 centimes la ligne.

MARÉES:

	HAUTES.		BASSES.		
	Ap.-midi.	Ap.-midi.	Ap.-midi.	Ap.-midi.	
Jeudi 1860.	H. M.	H. M.	H. M.	H. M.	
Jeudi	10 19	11-02	11-26	5-12	5-26
Vendredi	10 20	11-33	11-59	5-43	6-07
Samedi	10 21	12-03	12-23	6-13	6-27

DÉPARTS DES CONVOIS DU CHEMIN DE FER.

AVANT-MIDI:
6 h. 15 m. pour toute la Belgique et l'Allemagne.
7 h. 15 m. (express 1re cl.) pour toutes les directions.
12 h. 00 m. pour toutes les directions, sauf l'Allemagne.

APRÈS-MIDI:
5 h. 30 m. pour toutes les directions, excepté Liège, Grammont, Ath, Lokeren, Landen et Namur.

ARRIVÉES À OOSTENDE: 8.30 — 11.10 — 3.15 — 6.00 — 9.00.

FEUILLE D'OOSTENDE.

L'union fait la force. On a souvent besoin d'un plus petit que soi.

Le bateau à vapeur anglais *Holland*, capit. W. Watts, à Londres avec 25 passagers et diverses marchandises, consign. J. Herrewyn et Cie. — 201 ton.

ÉTAT CIVIL D'OOSTENDE.

Avril. NAISSANCES.
Le 13 James Ensor, fils de James et de Marie Haegheman.
14 Florence Vanhoule, fille de Pierre et de Marie Versavel.
16 Un enfant illégitime masculin. — Mathilde Van Iseghem, fille de Philippe et de Melanie Heinkens.
17 Un enfant illégitime féminin.

MAISON LEVASSEUR ET Cie, BREVETÉS,
PLACE DES NATIONS, N° 10, BRUXELLES.
STORES PEINTS ET IMPRIMÉS,
CHOIX NOUVEAU,
POUR SALONS, ÉGLISES, MAGASINS, ETC.
JALOUSIES HOLLANDAISES,
SYSTEME MODELÉ.
On rémit à neuf les vieux Stores et les

PRYZEN DER BOUWSTOFFEN
by Fr. ROCKS,
TE OOSTENDE.
PRIJS DER GOEDEREN: FL. G.
Eerste en Tweede Doorgaande Kalk en Mortel 15.00

ÉTAT CIVIL D'OOSTENDE.

Avril. NAISSANCES.
Le 13 James Ensor, fils de James et de Marie Haegheman.

Afkondiging geboorte James Ensor (met toestemming - collectie Stad Oostende)

Pro Luce Nobilis Sum

Oostende vergat en vergeet zijn beroemde zoon niet. In de Vlaanderenstraat n° 27 waar hij woonde en schilderde, kreeg hij na de tweede wereldoorlog al een museum: het Ensorhuis. Op 19 mei 2020 wordt ernaast een belevingscentrum geopend dat met dit historisch woon – en winkelpand een geheel zou vormen. Dit laatste was de (geërfde) souvenirwinkel van zijn oom en tante Haegheman – Dewinter en waar Ensor zich in 1917 voorgoed zal vestigen.

Het winkelpand is een beschermd monument. Monument komt van het Latijnse “monere” wat betekent: herinneren, waarschuwen, opmerkzaam maken van...

Winkelpand (met toestemming - collectie Stad Oostende)

Dankzij een kunstzinnige rondgang zullen wij kennis kunnen maken met zowel het ogenschijnlijk als het verborgen en mysterieuze leven van Ensor.

Etsen, prenten en schilderijen moeten o.m. de spotlust van de baron illustreren: noch de volksmens of de burger maar evenmin het koningshuis, gezagdragers, de kerk en de clerus, of de rechterlijke macht spaarde hij.

Ensor zelf gaf zijn eigen levensverhaal vorm alsof het een schilderij was. Zijn biograaf Eric Min kwam tot de bevinding dat Ensor de informatie over zijn leven deskundig manipuleerde. (2) Hij kon pijnlijke gebeurtenissen verzwijgen of verdraaien zoals de omstandigheden rond de dood van zijn vader.

Zelfspot was zijn anarchistische geest niet vreemd. In 1942 hoorde Ensor op de Belgische radio, die vanuit Londen uitzond, het bericht van zijn eigen dood. Prompt ging hij zijn borstbeeld in de hovingen van het oude Kursaal groeten.

Op 19 november 1949 werd het echte overlijdensbericht uitgehangen in zijn geliefde stad Oostende met zijn wapenspreuk: *Pro Luce Nobilis Sum*.

Vrij vertaald betekent zijn levensmotto: Uit het Licht ben ik tevoorschijn gekomen. Door het Licht ben ik beroemd (adellijk) geworden.

Ensor bij een tentoonstelling (met toestemming – collectie Stad Oostende).

De heer Norbert Hostyn duidt de foto als volgt: Ensor op een tentoonstelling in het Hôtel du Grand Sablon in de Langestraat 64 (gelegen op de plaats waar het Achturenhuis stond) en die plaats greep van 15 tot 29 april 1917. Het gaat om een verkoop van hand- en kunstwerkjes t.v.v. Oostendse krijgsgevangenen.

160 jaar geleden werd hij geboren. 70 jaar is hij dood. Zowel 2019 als 2020 zijn een herdenkingsjaar. James Ensor zag immers het licht te Oostende op vrijdag de dertiende (!) van april 1860 als de zoon van de aangespoelde Brit James Frederic Ensor en van Marie - Catherine Haegheman.

Het Oostende van toen telde 16.909 inwoners, waarvoor één advocaat genoeg was, één architect, één molenaar, één rentenier en...63 herbergen. Als Ensor vijf jaar wordt, heet de koning Leopold II, een ondernemende (maar niet onbesproken) man, politiek visionair die van Oostende weldra "de koningin der badsteden" zal maken.

De dualiteit van Ensor kan beginnen, schrijft Karel Jonckheere. (3)

Zoals gezegd krijgt Ensor als verjaardagscadeau dit jaar een belevingscentrum, zeg maar een interactief museum. Bezoekers zullen meer inzicht krijgen in de complexe leefwereld van de meester.

Maar ook al ter gelegenheid van de 125ste geboorte - herdenking van James Ensor werd in 1985 in de Casino kursaal een Huldetentoonstelling gebracht van 31 maart tot 28 april op initiatief van de toenmalige concessionaris Jean Claude Vanbiervliet, in samenwerking met het stadsbestuur van Oostende.

Ter ere van James Ensor hadden 27 vooraanstaande Belgische kunstenaars een schilder- of beeldhouwwerk vervaardigd. Bovendien werden van elke kunstenaar nog drie werken tentoongesteld.

Het gaat om de kunstenaars: Piet Bekaert, Fred Bervoets, Jean Bilquin, Maurice Boel, André Bogaert, Jan Burssens, Paul Delvaux, Karel Dierickx, Felix Labisse, Octave Landuyt, Lismonde, Pol Mara, Jean Milo, Frans Minnaert, Hubert Minnebo, Yves Rhaye, Christian Silvain, Roger Somville, Charles Szymkowitz, Paul Van Hoeydonck, Maurits Van Saene, Jef Van Tuerenhout, José Vermeesch, Godfried Vervisch, Pierre Vlerick, Joseph Willaert, Henri Wolvens.

De programmering van de kunstwerken was sinds de opening van het Kursaal in 1953 tot aan de sluiting voor de restauratie, aanvang 21e eeuw, grotendeels in handen van kunstenaar Willy Bosschem. Dus ook de huldetentoonstelling James Ensor in 1985 greep plaats onder zijn leiding als curator. (4)

KUNST OP DE GRIFFIE

De tentoonstelling van de 27 hierboven genoemde kunstenaars inspireerde Willy Bosschem tot een fictief groepsportret. Op dit schilderij poseren de geselecteerden rond het geraamte van James Ensor die met bloemenhoed in de zetel troont. Op zijn schoot zit een kat, een verwijzing naar het feit dat Ensor (mede-) oprichter is van het Blauw Kruis. Een overleden kunstenaar (Felix Labisse) staat afgebeeld met een doodskop (nr. 22). Rechts bovenaan prijkt ook Jean Claude Van Biervliet. De artistiek auteur zelf staat er niet bij, maar is - op bescheiden wijze - op neerliggend blad afgebeeld met tekst: *Willy Bosschem Pinxit*.

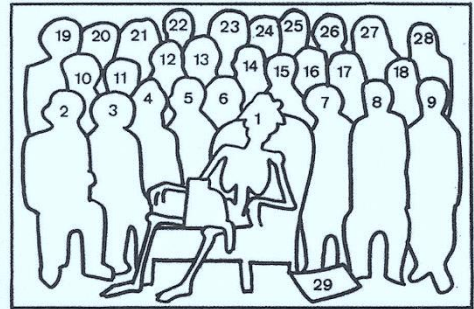
Het werk kreeg als titel "Te Gast bij James Ensor ". Hiervan werden ook litho 's gemaakt met afmetingen 89 x 126 en zijn zeer gegeerd door kunstverzamelaars. (5)

Het kunstwerk werd naar verluidt indertijd aangekocht door het Ministerie van Nederlandse Cultuur. Het is een jarenlange traditie dat dit departement werken uitleent om ze uit te hangen, in openbare plaatsen zoals gemeentehuizen, musea, rechtbanken en andere locaties.

Voor het ogenblik prijkt het werk "Hommage aan Ensor" aan de muur in de griffie van de arbeidsrechtbank te Brugge. Het zou veel beter passen in een of andere officiële zaal in Oostende. En waarom niet in het Gerechtshof aan het Canadaplein in de ondernemingsrechtbank op eerste verdieping waar het Rechtspersonenregister (lees: Handelsregister) gevestigd is?

Deelnemende kunstenaars aan expo:

1. James Ensor anno 1985	15. Maurits Van Saene
2. Jan Burssens	16. Jef Van Tuerenhout
3. Paul Delvaux	17. Piet Bekaert
4. Jean Milo	18. Frans Minnaert
5. José Vermeesch	19. André Bogaert
6. Godfried Vervisch	20. Pierre Vlerick
7. Lismonde	21. Fred Bervoets
8. Pol Mara	22. Felix Labisse
9. Maurice Boel	23. Yves Rhaye
10. Roger Somville	24. Charles Szymkowitz
11. Octave Landuyt	25. Hubert Minnebo
12. Karel Dierickx	26. Joseph Willaert
13. Paul Van Hoeydonck	27. Christian Silvain
14. Jean Bilquin	28. Jean Claude Van Biervliet
	29. Willy Bosschem

Te gast bij James Ensor 1985
Hulde tentoonstelling Casino-Kursaal
Acryl op doek 200x300
(Ministerie Nederlandse cultuur)

N.a.v. de viering van « 200 jaar rechtbank van koophandel te Oostende » in 1998 (nu ondernemingsrechtbank genoemd), werd vastgesteld dat James Ensor, op 11 augustus 1941 (dus in volle oorlog en op de leeftijd van 81 jaar), op zijn verzoek in het Handelsregister was ingeschreven onder nummer 11.107. En dit voor de uitbating, onder de handelsnaam James Ensor, van een handel in pronkstukjes, schelpen, fantasie - juwelen, postkaarten en "souvenirs d' Ostende " aan de Vlaanderenstraat 27 waar hij woonde. (6)

Opgave van Hoofdinschrijving

1. Naam, voornamen en woonplaats : 2. Plaats en dagtekening van geboorte: 3. Nationaliteit (1) :

ENSOR. Baron James
27 Rue de Flandre
Oostendete Oostende, den
13 April 1900Belg.
F

4. Huwelijksche voorwaarden, naam van den echtgenoot: Ongehuwd.

Dagtekening van het huwelijk of van de beslissing waarbij het contract is gewijzigd: —

5. Machtiging om handel te drijven (gehuwde vrouw — minderjarige), dagtekening der akte: —

6. Handelsnaam waaronder het bedrijf of de handel wordt gedreven: J. Ensor & Co.

7. Aard van het bedrijf of van den handel: Productie, scheepvaart, landbouw, industrie, postkaarte

8. Datum waarop de exploitatie van de handelszaak in het rechtsgebied is begonnen: Voor het jaar 1900 door zijn heer

9. Adres van de hoofdzaak: Oostende - idem

10. Directeurs of gevolmachtigden van de hoofdzaak: namen, voornamen, woonplaats:

1. Filialen en bijkantoren (2) : a) in België; b) in de kolonie; c) in het buitenland :

Adres :

3)

De ondergeteekende Baron James Ensor verklaart deze opgave echt en waarachtig.

Gedaan te Oostende, den 11 Augustus 1941.
(Handtekening.)

Baron James Ensor

Vermeldingen te doen door de Griffie.

Ingeschreven ter Griffie van de Rechtbank van Koophandel te

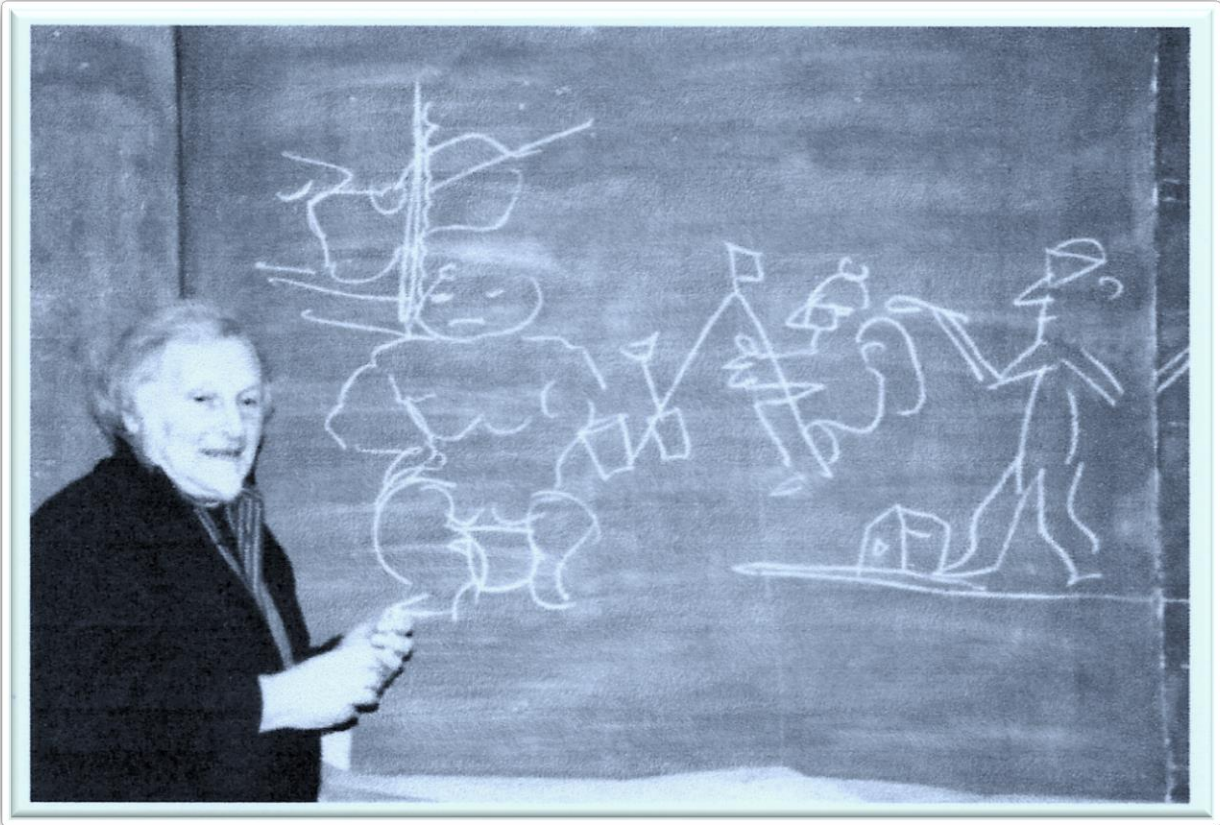
en 9. 9. 1941, onder n° 11.107, boekdeel 15, jaar 1941, folio 34

ontvangen Honderd vijftien frank.

De referendaris griffier,

J. J. J. J.

Huidig lopende Ensorjaar kan misschien de uitstekende aanleiding zijn om dit kunstwerk terug te brengen naar de geboortestad van de gehuldigde meester. De plaatselijke beheerder van het Gerechtshof, zal zeker hiertegen geen bezwaar hebben, want regelmatig zijn er nu werken van kunstenaars te zien. Verantwoordelijken van het gerecht, stadsbestuur en parlementairen moeten nu aan hetzelfde kunstzeel trekken. Wordt vervolgd?!

De negentigjarige kunstenaar “Willy Bosschem”.

- (1) Puuderoende is Oostends voor kleine wandeling om te relaxen.
- (2) Eric Min: James Ensor. Een biografie – Meulenhoff / Manteau 2008.
- (3) Karel Jonckheere: Herinnering aan Ensor. Kunst en Kapitaal Antwerpen 1985 blz. 50 en 71.
- (4) Rik Neven: Met uitzicht op zee. Een nieuw begin voor het Kursaal Oostende. Mercator en Dexia Bank 2005 blz. 55.
- (5) Ook 2020 is een verjaardagsjaar voor Willy Bosschem. Op 10 januari werd hij 90 jaar. Hij was liefst 55 jaar verbonden aan het Casino - Kursaal, maar in 1978 werd hij ook benoemd tot directeur van de Stedelijke Kunstacademie van Oostende, nu KAZ (Kunstacademie aan Zee). De Kruisweg in de kerk van Mariakerke is van zijn hand. W.B. was de uitvinder van de Smoke - Art. Hij tekent nog wekelijks in De Zeewacht en Zondagskrant. In de Nieuwe Gaanderijen hing er in januari 2020 de tentoonstelling “Ostensjhe klaps” met cartoons van Willy Bosschem bij spreuken van Roland Desnerck.
- (6) Jan Haud’Huyze , Jozef Van Ooteghem, Lionel Dewulf: Feestbrochure: “200 jaar Rechtbank van Koophandel Brugge – Oostende “Uitgave september 1998 blz. 12.

*Thuisverpleging
Jill*

Lauwereins Jill

0495 506886

Alle mutualiteiten

*'t Ostends café serveert
lekkere biertjes
met een zeer
uitgebreid assortiment
Noordzee delicatessen!*

Visserskaai 29-30
Oostende
0489/ 981 331

Gesloten op maandag en dinsdag, behalve tijdens schoolvakanties

Specialiteit:
verse vis!

**... met de lekkerste frietjes
van Oostende**

Gesloten op maandag

HEDENDAAGSE BEELDENDEN KUNSTENAARS IN OOSTENDE

door **Norbert HOSTYN**

476. VERMEIRE Luc

Kunstschilder;
woonachtig te Oostende; vroege 21ste eeuw

477. VERMEIRE Paul

Ceramist
zie : De Plate dec 85/272; jan 86/4

Tentoonstellingen:

-nam in 1965 deel aan de "Promenade-expositie Petit Paris tot Hennepstraat"

-1985, Oostende, Museum voor Schone Kunsten

Digitale bronnen en literatuur:

lemma op de Nederlandstalige Wikipedia

478. VERMERSCH Hanns

°1959

leerling Vrije Grafiek aan de Kunstacademie Oostende;

deelname aan het tentoonstellingsproject "Radar" (Venetiaanse Gaanderijen, Oostende, 2009)

479. VERMEULEN Els

Amateurkunstschilder;

deelname 7de Biënnale voor amateurschilders te Oostende 1989 (Org. Tevest-Ebes) met:

"Marine", Duinen in zomertijd" en "Bloemen"; woonde in 1989 : Troonstraat 38

480. VERPOUCKE Anne-Marie (Pseud. Dominique d'Orange)

Oostende, 7 september 1948

Kunstschilderes en grafica, creaties van artistieke poppen;

studies plastische kunsten in Brugge; schildert figuren, landschappen en interieurs met de nadruk op het poëtische aspect van de thematiek;

had in de jaren 1990 enkele tentoonstellingen onder haar artiestennaam; in 2000 eerste individuele tentoonstelling onder eigen naam na de "Dominique d'Orange-periode" met stilleven-foto's en geschilderde gestileerde landschappen (Galerie Peperbusse);

decoratie "Permeke Shopping Galerij" (Alfons Pieterslaan, Oostende) (1976) en traphall residentie "Juan Les Pins" (Vindictivelaan) (1980-1982);

affiche voor de Zeewijding 1986; was werkzaam in het Grafisch Atelier van de Stad Oostende;

Had in de periode ca. 1997-1998 kortstondig haar eigen galerie, eerst Vlaanderenstraat 25, en dan overgebracht naar de Albert I-Promenade;

Was geselecteerd voor de Prijs van de Stad Leuven voor Schilderkunst (1979) en voor die van grafiek (1980); Haalde de eerste prijs in een wedstrijd voor Schilderkunst in Boechout in 1980.

Woonde tot 1990 in Oostende (Duivenstraat 14; Warschauststraat 26; Brabantstraat), nadien in Hamme en later opnieuw in Oostende, Warschauststraat 21; week uit naar Spanje na opruststelling.

Tentoonstellingen (in Oostende):

-1970, Oostende, Jongerenexpositie Club17

-1984, Oostende, De Peperbusse

-1988, Oostende, De Peperbusse

-1995, Oostende, Co-Center

-2000, Oostende, De Peperbusse

Verzamelingen: -Oostende, Mu.ZEE (ex verz. M.S.K.O)

Literatuur:

<Atelier, 13, mei 1976

De Zeewacht, 20 april 1990

Lexicon van Westvlaamse beeldende kunstenaars, 2, Kortrijk, 1993.

W. & G. PAS, Biografisch lexicon plastische kunsten in België. Schilders beeldhouwers grafici 1830-2000, Antwerpen, 2000.

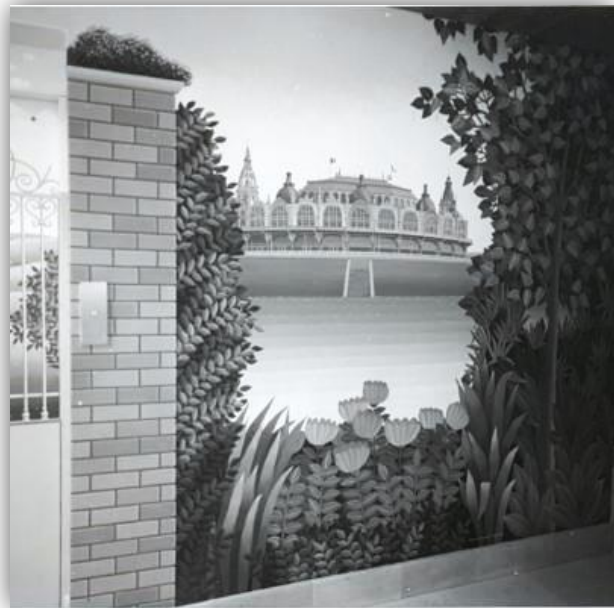

← Anne-Marie Verpoucke werkend (1976) aan de decoratie van de Permeke Shopping Galerij

(Archief De Plate - foto uit krant; 1976).

Fragment van de muurschildering In de traphall van residentie "Juan-des-Pins" aan de Vindictivelaan →

(Foto Beeldbank Kustergoed M005583; persfoto van Immo Ostendia 1982).

DE ZEEWIJDING-AFFICHES UITGEGEVEN DOOR HET NCMV

Het NCMV gaf in de jaren '80 – '90 jaarlijks een affiche uit om de Zeewijding te promoten. Elk jaar werd op een andere stadsgenoot-kunstenaar beroep gedaan. Rode draad in de ontwerpen was het Zeeliedenmonument. Nu zijn die affiches Oostendse collectors*items.

- 1985: Ronny Velghe (N° 450)
- 1986: Anne-Marie Verpoucke (N° 480)
- 1987: Willy Bosschem (N° 21)
- 1988: Maurice Boel (N° 18)
- 1989: Rolad Devolder (N° 86)
- 1990: Gust Michiels (N° 197)
- 1991: Theo Van Rintel (N° 427)
- 1992: Danny Bloes (N° 16)
- 1993: Ann Roose (in voorbereiding)
- 1994: Jan De Lee (N° 71)
- 1995: ?

Uit vroegere tijden kennen we affiches van o.a. Félix Labisse en Antoine Schyrgens.

481. VERPOUCKE Marc

Amateurkunstschilder;

deelname 7de Biënnale voor amateurschilders te Oostende 1989 (Org. Tevewest-Ebes) met : "Vlucht naar het zuiden", "Na de koude oorlog" en "Een zachte bries"; deelname Biënnale voor amateurkunstschilders 1994 (org. Elektrabel);

woonde ca 1989 : Hennepstraat 8; ca. 1994 : Duivenstraat 5

482. VERSCHAEVE Magda

Kortemark, 1945

Kunstschilderes; deelname 5de Salon van Oostendse Kunstenaars (2005, Feest- en Kultuurpaleis)

[Literatuur](#): Lexicon van Westvlaamse beeldende kunstenaars, 7, Brugge, 1998.

483. VERSCHELDE André

Amateurkunstschilder;

deelname 7de Biënnale voor amateurschilders te Oostende 1989 (Org. Tevewest-Ebes) met :

“Twee meisjes”, “Kleurloos” en “Negerin”; deelname Biënnale voor amateurkunstschilders 1994 (org. Elektrabel);

woonde in 1989-1994 : Steenbakkerstraat 117

484. VERSIECK Heidi

Leerlinge tekenkunst aan de Stedelijke Kunstacademie ca. 2002; nam deel aan “@nkers. Beelden in de stad”, een project met werken van leerlingen van de Stedelijke Kunstacademie Oostende in 2002.

485. VERSTAPPEN Denise

Antwerpen, 1933 - Oostende, 2002

Kunstschilderes en grafica;

leerlinge aan de Oostende-kunstacademie (bij Gustaaf Sorel, Maurice Boel, Willy Van Huyse); beoefende de aquarel, de ets en de litho; haar thematiek werd beheerst door de natuur: dieren, planten, landschappen, reisindrukken; heeft enkele keren in het Frans Masereelcentrum in Kasterlee gewerkt.

Was vrijwillig medewerkster in het Marine Ecologisch Centrum in de Langestraat. Op 22 april 1995 verzorgde ze er een rondleiding voor Prins Laurent (foto's J.J. Soenen)

Woonde Christinastraat 56, later Leffingestraat 243.

[Tentoonstellingen](#) (in Oostende):

- 19??, Oostende, Westhinder
- 1968, Oostende, La Chèvre Folle
- 1979, Oostende, Galerie De Peperbusse
- 1980, Oostende, Kon. Villa (Oostendse Compagnie)
- 1981, Oostende, Galerie De Peperbusse
- 1984, Oostende, Galerie De Peperbusse
- 1987, Oostende, Galerie De Peperbusse

[Verzamelingen](#):

-Oostende, Mu.ZEE (ex verz. M.S.K.O)

[Literatuur](#):

A. Baert & J. Verstappen, Denise Verstappen, Oostende, 1980.

N. Hostyn, Beeldend Oostende, Brugge, 1993.

Lexicon van Westvlaamse beeldende kunstenaars, 3, Brugge, 1994.

W. & G. PAS, Biografisch lexicon plastische kunsten in België. Schilders beeldhouwers grafici 1830-2000, Antwerpen, 2000.

Iconografie :

SAOBB FT/D1516

486. VERSTRAETE M.C.

Beeldhouwster;

leerlinge Stedelijke Kunstacademie Oostende (bij Pol Perneel); ca. 1988

[Tentoonstellingen](#):

-1988, Oostende, deelname aan de tentoonstelling "Beeld en Vorming", Museum voor Schone Kunsten.

(vervolgt).

Taverne
De Zeegeuzen

Uit sympathie

Kapucijnenstraat 39
8400 Oostende

0496 / 93 73 09

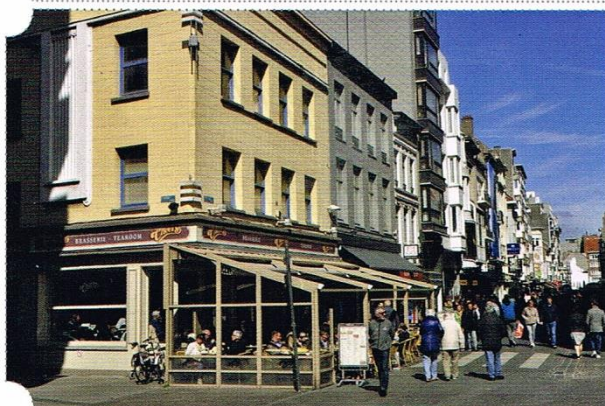
Boekhandel 'New Corman'

Uit sympathie

Witte nonnenstraat 38
8400 Oostende

059 / 70 27 24

welcome@cormanoostende.be

Brasserie Tea-Room

CHEERS

Adolf Buylstraat 53 8400 Oostende 059 51 32 32
Lekkere snacks - biertjes - wijntjes - koffie
vriendelijke bediening in gezellig interieur of op terras

elkde dag open

**MOOI
DRUKWERK
WERKT!**

Drukkerij : Brugsesteenweg 103 • 8420 De Haan - Wenduine
Op afspraak : Populierenlaan 76 • 8450 Bredene
Tel. 050 42 58 48 • info@drukdeleu.be • www.drukdeleu.be

FAMILIE-
VERENIGINGS-
PUBLICITEITS-
HANDELS-
DRUKWERK

DE KRONKEL WEGEN VAN HET DEMOCRATISCH BESTEL

door **Luc François**.

Het is een cliché de evolutie van het kiesstelsel te zien als een rechtlijnig verloop naar een steeds overtuigender democratisch systeem. Wanneer we naar begin- en eindpunt kijken is dit natuurlijk zo: de gemeentewet van 1836 beperkte politieke participatie tot een kleine groep rijke mannen; vandaag kunnen allen die 18 jaar of meer zijn op geregelde tijdstippen hun stem uitbrengen. (De vraag of de werkelijke (politieke) macht nog wel bij de kiezers en de verkozenen ligt, laten we hier nu even buiten beschouwing).

Bekijken we de diverse opeenvolgende stappen tussen 1836 en vandaag echter van naderbij, dan is van rechtlijnigheid weinig of niets te bespeuren. Elke aanpassing aan het kiesstelsel werd vooraf gegaan door strijd tussen de “haves” die hun macht wilden behouden of eventueel uitbreiden en de “havenots” die er alles aan deden om hun rechtmatig geachte deel van de macht te verwerven. Elke toegeving in een of andere richting werd bovendien meteen weer volledig of gedeeltelijk te niet gedaan door uitzonderingen, afzwakkingen, ...

Het laatste kwart van de negentiende eeuw was één van de scharnierenmomenten in de strijd om de politieke macht: de gewijzigde situatie op economisch en sociaal vlak zette de kieswet van 1836 (waaraan in de loop van de daaropvolgende decennia herhaaldelijk lichtjes werd gesleuteld) meer en meer onder druk. De term “burgerij” dekte toen een andere lading dan in de jaren van en direct na de Belgische onafhankelijkheid en de grote groep stemlozen klopte als gevolg van de toenemende industrialisatie steeds nadrukkelijker op de politieke deur.

In deze bijdrage willen we niet ingaan op alle consequenties van de aanpassingen aan het kiesstelsel zoals die vanaf 1877 werden doorgevoerd. We willen alleen even stilstaan bij de (onvoorziene?) consequenties die zich op lokaal vlak manifesteerden ten gevolge van de aanpassingen aan de kieswet (1877: wetgevend; 1887: gemeentelijk)¹.

Met het oog op een grotere “objectivering” werd het stemrecht omgevormd tot kiesplicht en kregen de kiesverrichtingen een geheim karakter. Waar men voorheen de naam van de kandidaat op een blad papier diende te schrijven (openlijk; in het lokaal waar alle kiezers zich verdrongen), werden er nu gedrukte kandidatenlijsten opgesteld. De kiezer kon – in een afgesloten stemhokje – zijn kandidaat van voorkeur aanduiden. Om het geheel zo neutraal mogelijk te laten verlopen, werden de kandidaten in alfabetische volgorde op de lijsten gezet. De kiezers konden een “kopstem” of een “naamstem” uitbrengen.

Het onvermijdelijke gevolg was dat wie bovenaan de lijst stond veel meer kans had om verkozen te worden dan wie midden in stond of aan de staart bengelde. Met andere woorden, kandidaten met een naam uit de voorste gelederen van het alfabet maakten meest kans om verkozen te worden. Maar verliep dit wel zo’n vaart in een stad als Oostende? Het fenomeen deed zich natuurlijk het eerst, het meest en het duidelijkst voor in steden waar er een grote “turnover” van het politiek personeel was: bekende personen konden zich – ongeacht de plaats van hun naam in het alfabet – nog wel handhaven, maar bij de nieuwkomers triomfeerden vooral de A’s, de B’s, ... Een grote “turnover” betekende voor het einde van de negentiende eeuw vooral: als de socialistische partij er in slaagde om stapsgewijze meer en meer zetels te verwerven. In een stad als Oostende met een eerder gezapig politiek leven doet dit fenomeen zich later, minder en minder duidelijk voor dan in steden met een duidelijker industrieel karakter zoals bv. Gent.

¹ Zie voor het gehele overzicht: DEVOLDER, Kathleen. Gij die door ’t volk gekozen zijt... De Gentse gemeenteraad en haar leden, 1830-1914. Gent, Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent, 1994, pp. 54-56, 62-67 en 523 sv.

Waar het aantal verkozenen uit de eerste (letters A-M) en tweede helft (letters N-Z) van het alfabet zich tussen 1870 en 1887 verhoudt als 134 tot 110 (of 54,9 % tot 45,1 %)², evolueerde dit tussen 1888 en 1914 als 316 tot 200 (61,2 % tot 38,8 %)³. Een duidelijke, maar niet echt spectaculaire verschuiving.

Doordat het schepencollege voortaan binnen en door de gemeenteraad werd verkozen (en niet langer “door de koning” werd benoemd), kwamen de meest invloedrijke gemeenteraadsleden (dus diegenen met het grootste aantal stemmen) voor die uitvoerende mandaten eerder in aanmerking dan de anderen. Wanneer we nu dezelfde oefening doen als hierboven en de verhouding nagaan tussen de collegeleden met een naam beginnend met de letters A-M in vergelijking met de anderen, dan komen we tot de volgende vaststelling:

	1870-1887	1888-1914
A-M	27 (54%)	64 (58,7 %)
N-Z	23 (46 %)	45 (41,3 %)

Het fenomeen van “bevoordeling” van kandidaten met een naam uit de eerste helft van het alfabet werd – naarmate er vaker volgens dit systeem werd gestemd – uiteraard voortdurend sterker. Zo zien we dat tussen 1910 en 1914 68 % van de leden van een college een naam had uit de eerste helft van het alfabet. Een dergelijk gemeenteraadslid had dus tweemaal meer kans in het college te komen dan zijn andere, meer onfortuinlijke collega’s. Het hoeft geen betoog dat dit tot ernstige spanningen binnen de partijen aanleiding gaf.

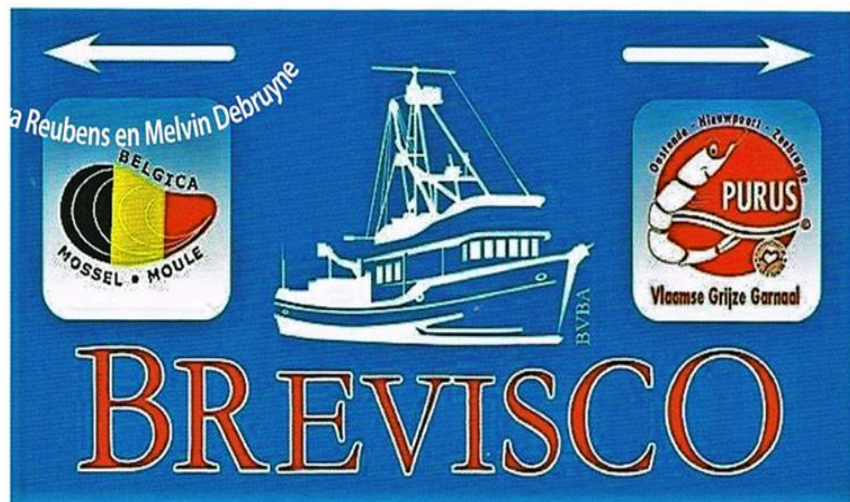
De beslissing om de kandidaten in alfabetische volgorde aan de kiezers aan te bieden, had dus niet bepaald een democratischer getint politiek leven tot gevolg. Het wekt dan ook geen verwondering dat met de invoering van het AEMS (Algemeen Enkelvoudig Mannen Stemrecht) na de eerste wereldoorlog de rangorde op de kandidatenlijsten niet langer door het alfabet bepaald, maar door een beslissing binnen de partijenakels. Het interbellum stond niet voor niets voor de doorbraak van de participatie.

² We tellen hier jaarlijks het aantal zetelende gemeenteraadsleden samen. Dit is te motiveren door de vele tussentijdse verkiezingen (er waren immers geen plaatsvervangers) die werden georganiseerd telkens een lid ontslag nam of overleed.

³ In Gent, een stad met een veel grotere “turnover”, bedroegen die percentages respectievelijk 80 en 20 %.

Purus Garnalen
Vlaamse grijze garnalen zonder bewaarmiddelen, gepeld en ongepeld
Garnaalkroketten | Belgische hangcultuurmosselen uit volle zee
Dagelijkse aanvoer van verse vis
Breviscp bvba
Vismijnlaan 19-21 Oostende
Bestellingen: Monique 059/27.67.01

de lifant
16 kerkstraat
oostende
apotheek | drogisterij
apthkdrgrstr

Bent u op zoek naar een professionele vertaalster of communicatie professional met een hart voor haar vak?

Passion Kommunikation

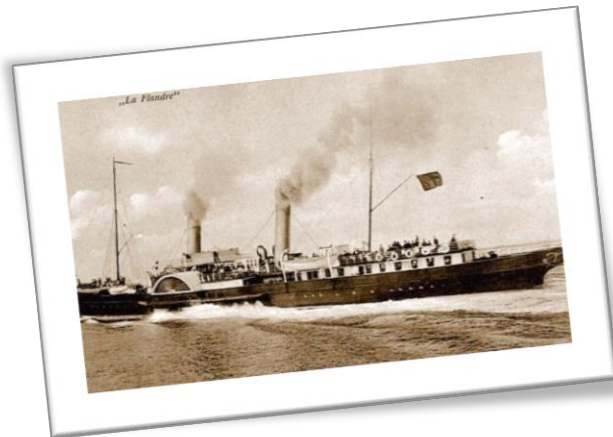
Sarah Zollmarsch (zaakvoerdster)
Toekomststraat 37
8450 Bredene
België

Vertalingen NL / FR / DE / EN – Duitse Copywriting & Editing – Communicatie – Webdesign – Project Management

Contact: 0489 788 214 // passionkommunikation@gmail.com

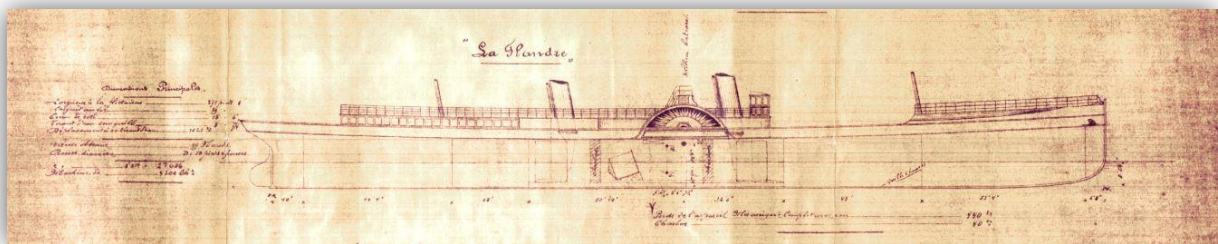
La Flandre 1888

door **Eddy Lannoo**

LA FLANDRE 1888

«La Flandre» werd in 1888 als yard nummer 274 gebouwd bij Cockerill naar model van de «Prince Albert» en de «Ville de Douvres». *La Flandre* had een lengte van 82,84 m en was 8,84 m breed. De motor van 4300 PK verplaatste de 1021 ton en haalde een snelheid van 19 knopen. Diepgang: 3.62 m. In juli 1888 werd het schip te water gelaten.

Het was de kans voor Cockerill om de fouten uit het verleden te recupereren die bij de bouw van de *Prince Albert* en de *Ville de Douvres* waren gemaakt. De Belgische Staat had terzelfdertijd twee schepen besteld bij de Engelse scheepswerf van de gebroeders «Denny» in Dumbarton. Het lastenboek beschreef aan welke eisen de vaartuigen dienden te voldoen. Wat finaal ook gebeurde.

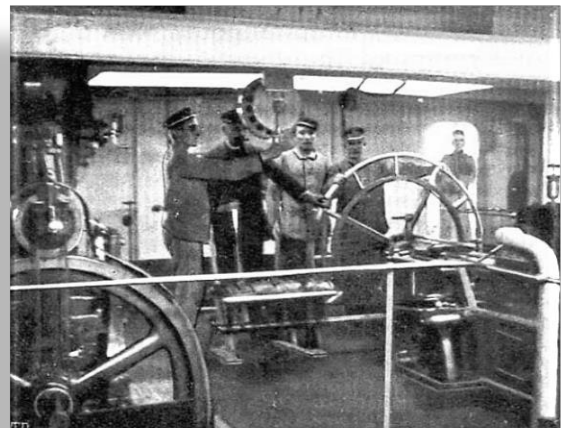
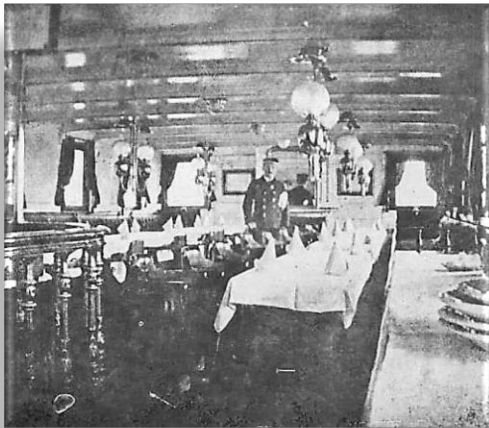
De inrichting van *La Flandre* was zoals de *Prince Albert* en de *Ville de Douvres*; afgezien daarvan had men ook lessen getrokken uit de technische problemen die zich hadden voorgedaan bij deze vaartuigen. Maar er was vooral de wedijver met de Britten om hetzelfde kwalitatieve resultaat te bereiken, laat staan, nog beter te presteren. De reputatie stond op de helling.

Op vrijdag 16 november 1888 kwam het schip aan in zijn thuishaven Oostende. Commandant Tettelin was op 15 november met zijn bemanning naar Antwerpen vertrokken om het vaartuig bij Cockerill op te halen. Om 09u30 uit Antwerpen vertrokken was ze al om 12u00 ter hoogte van Vlissingen. Net op dat moment vertrok de Nederlandse maalboot, de «Queensbourough». Zoals dit gewoonlijk hoorde, legden schepen zich op één lijn. Er werd overigens al drie minuten op «La Flandre» gewonnen omdat deze nog de rivierloods diende te ontschepen. Maar het was 12u27 wanneer *La Flandre* zijn concurrent inhaalde. De *Queensbourough* verloor de moed niet en zette ter hoogte van de Wandelaar koers naar Engeland. *La Flandre* had tegen dan al ongeveer vijf mijl voorsprong. Het was duidelijk dat het Zeewezen deze keer een solide schip met hoog comfort en sublieme techniek in ontvangst had genomen.

De officiële testen waren voorzien voor 20 november 1888, maar werden uitgesteld wegens het slechte weer. Op zaterdag 01 december was het zover: tussen Nieuwpoort en De Panne werden de testen uitgevoerd. Men haalde een blijvende 19 knopen. Het exacte cijfer: 18.985 knopen met 44 toeren per minuut en een kracht van 4000 PK. Dit was een onverhoeds succes!

De Cockerill werf in Antwerpen kon de uitgeloofde premie van 100 000 Bfr binnenhalen als kroon op het vele werk vol inspanning en offers.

De geplande aanpassingen aan de «Prince Albert» en «Ville de Douvres» zouden ongetwijfeld ook tot een dergelijk succes leiden. De ingenieurs, samen met de Engelse Industrieel-Ingenieur M. Marchal, hadden zich verdiept op het genereren van de aandrijvende energie der motoren. Hierbij kreeg La Flandre totaal andere boilers en motoren dan bij de vorige stomers. De inrichting was van dezelfde goede smaak en uitmuntende klasse. De ruime salons tweede klasse waren vooraan de machines gelegen en de salons 1e klasse achteraan. Er waren vier private cabines per salon. Vooraan de salons waren de bemanningskwartieren. Het hoofddek was over een afstand van 18 meter overdekt in geval van onguur weer. En er was een restaurant voor meer dan 40 personen. Boven de tamboeren was een promenadedek. De ruimten werden verlicht door elektrische verlichting. Wat dan weer een speciaal karakter gaf aan deze nieuwe maalboot. De verwarming gebeurde door middel van Amerikaanse kachels die gemakkelijk te onderhouden waren. Het schip was getest en kon meteen in december in dienst genomen.

Foto's: *links het restaurant / rechts de machinekamer (foto's A. Goethals).*

Het reilen en zeilen

- La Flandre vertrok vanuit Dover op 18 november 1890 met Cdt. Romyn als scheepsgezagvoerder. Echter om 22u00 bleek dat het vaartuig niet was aangekomen in Oostende. Vóór Nieuwpoort bleek de reductie van de machine gebroken, wat de beslissing inhield om daar voor anker te gaan. Een reddingsboot werd uitgezet bemand met een officier, de kwartiermeester en vier matrozen om naar Oostende te varen en er het jammerlijke voorval te melden. Ondertussen in Oostende begon men het ergste te vrezen. Toen om 05u00 's morgens er van La Flandre geen blijk van aanwezigheid op de einder te bespeuren was, werd een sleepboot uitgestuurd. Om 10u00 kwam deze terug met een negatieve uitkomst. De Marie Henriette werd opgewarmd om La Flandre te gaan zoeken. Maar even na tien kwam de reddingsboot met de bemanning van La Flandre uiteindelijk in Oostende aan. De Marie Henriette vertrok meteen om nog tegen de middag opnieuw in Oostende te arriveren met aan boord de reizigers en de post van de maalboot La Flandre. Later in de namiddag rond 14u00 kwam La Flandre op sleep zelf te Oostende aan.
- Het was op zondagavond 26 juli 1891 toen La Flandre (Cdt. Romyn) een aanvaring had met een Engelse boot, "L' Amorette" (cpt. Dicksonn), die met een lading steenkool onderweg was naar Portsmouth. La Flandre was in de zware mist om 20u00 vertrokken uit Dover en voer heel voorzichtig, gebruikmakend van alle nodige signalen. Het vaartuig had al enkele keren moeten uitwijken om vrachtschepen voorbij te varen als plots een hevige schok zich voordeed. La Flandre had de L' Amorette geramd. Belangrijk om weten was dat het vaartuig had nagelaten zijn aanwezigheid met signaalhandelingen kenbaar te maken. Na het aanvaren stopte La Flandre meteen. Een reddingsboot werd uitgezet om de bemanning van

het schip uit het water te halen. L' Amorette die in twee was gebroken, verdween na enkele minuten in de golven van de zee. Bij aankomst te Oostende maakte commandant Romyn zijn rapport over aan de autoriteiten en werd de bemanning van de L' Amorette naar de Britse ambassade overgebracht. Wat bijzonder was, is dat La Flandre geen schade had opgelopen. Dit deed vermoeden dat het Engelse vaartuig niet meer van de jongste moet geweest zijn. Een officieel onderzoek zou de volgende maandag plaatsvinden. Volgens de bemanning van La Flandre voer L' Amorette zonder lichten en was zijn signaal héél zwak te noemen.

- Pakketboot «Victoria» behoorde tot de «Chatham Dover Steam Packet Company». Op vrijdagavond 23 december 1892, bij het verlaten van Dover aan de Admiralty pier, had het vaartuig een aanvaring met La Flandre. De schade aan de maalboot bleek niet zo erg en het schip kwam zelfs op schema voor anker in Oostende. Op maandag 12 februari 1894 rond 04u00 kwam de La Flandre bij slecht weer aan in Oostende en raakte het staketsel. Hierbij werden enkele palen van het staketsel beschadigd. Gelukkig werd er weinig averij aan de maalboot vastgesteld. Op dinsdag 13 november 1894, bij het verlaten van Oostende en bij slecht weer, liep La Flandre opnieuw wat schade op. Hier is niet duidelijk wat toen effectief gebeurde. Op zaterdag 23 maart 1895, bij een dikke mist nabij Folkestone liep La Flandre vast aan de grond, maar kon gelukkig eventjes later weer vrijkomen zonder enige schade. Het schip is op zondag om 06u40 in Dover aangekomen.
- Op maandag 23 december 1895 had vóór de haven van Oostende een zware aanvaring plaats tussen La Flandre en de sloep N° 183 “Eulalie” van Cattoor-Mollemans. De sloep was voor anker gegaan ter hoogte van het kursaal. Ongeacht de mist waren ze aan het vissen gegaan en namen geen voorzorgen om de reglementaire lichten te ontsteken. De maalboot La Flandre onder bevel van luitenant Stocker zag geen enkel obstakel en liet het vaartuig zijn vaarbeweging verder zetten tot wanneer plots een hevige schok werd gevoeld. De vissersboot N°183 “Eulalie” werd letterlijk in twee gevaren. Nadat de commandant de reddingprocedure had opgestart werd er nog vele uren naar overlevenden gezocht. Enkel matroos Emile Dedrie kon zich aan een drijvende balk vasthouden en zo gered worden. Zijn gebroken voet werd hij in het Oostendse hospitaal verzorgd. De verantwoordelijkheid voor het ongeval was te wijten aan de bemanning van de sloep N°183 “Eulalie” die de signalisatie aan een matroos had overgedragen en deze had zijn opdracht verwaarloosd. De reporter van de krant ‘Le Carillon van 25 dec.’ beschrijft zijn bezoek aan de overlevende Emile Dedrie als volgt: *Ik ben bij de overlevende ter plaatse geweest in het kwartier van de Franciscusstraat. Op het einde van de straat; in een klein huisje dat miserie uitstraalt. Een onmogelijke trap leidt naar een kamer met een zeer laag plafond. Op het bed lag een jongeman van ongeveer twintig jaar oud. Rond het bed stonden drie vrouwen waarbij ik de vrouw van de ongelukkige booteigenaar herkende en verder waren het twee arbeidsters. Allen waren in een gesprek en geanimeerde discussie. Ik vermeed de gesprekken te onderbreken en kon zo de volgende verklaring van de geredde matroos Emile Dedrie noteren:*

“Na 12 dagen op zee wilden we om 23u30 de haven binnenvaren. Ter hoogte van de kursaal en op afstand van de kust, was de ganse bemanning op de brug en waren de reglementaire lichten gehesen wanneer we plots een hevige schok voelden. Zonder te beseffen wat er gebeurde lag ik een tijdje later in het water. Gelukkig kon ik mij aan een stuk hout vasthouden. De maalboot die meteen stopte, zette zijn reddingsboten uit om slachtoffers te zoeken. Mijn geroep werd gehoord en ik kon aan boord worden gehesen. Na lang intens zoeken werd de hoop opgegeven en startte de maalboot om met meer dan een uur vertraging aan te komen. Ik denk dat mijn kameraden bij de aanvaring door het gebroken hout van de boot werden vermorzeld.”

Dezelfde krant wist op 16 februari 1896 te melden dat op 13 februari het lijk van de eigenaar Auguste Vanhoecke gevonden was. In vergevorderde staat van ontbinding kon enkel de echtgenote aan de hand van littekens en kleren het slachtoffer herkennen. De man zou even later in Vlissegem worden begraven.

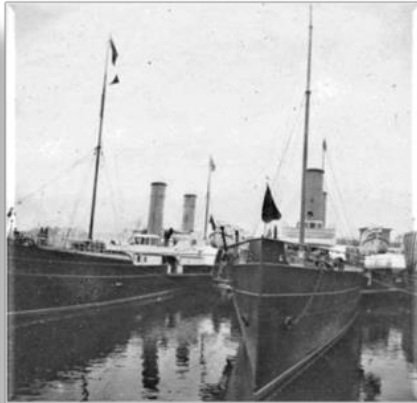
[Hier de namen van de verongelukte vissers:](#)

Vanhoecke Auguste, 38 jaar, schipper;
Vanhoecke Gust, 12 jaar, zoon van voorgaande;
Delplace Désiré, 48 jaar;
Verschraeye Désiré 36 jaar;
Caroen Auguste, 56 jaar;
Vanduyenboden, Bootroeier.

- Ongeval door onvoorzichtigheid op maandag 1 maart 1897. Aan boord van de maalboot La Flandre die de zondag aan de kaai lag afgemeerd, deed zich een vreselijk ongeval voor. Rond 07u00 in de morgen waren enkele laders begonnen met het bevrachten van vijf wagons vol briketten in de maalboot. De briketten die in zakken van zo'n zestig kilogram werden getransporteerd, werden via een opening ter hoogte van de brug van het schip in het ruim gebracht. Dit gebeurde door het leeggieten van de zakken. De briketten vielen zo'n zes meter naar beneden in het ruim dat 25 ton kan opslaan. De eerste bevrachter goot zijn zak uit, maar was vergeten de mensen in het ruim te verwittigen die daar de restanten van briketten aan het stapelen waren. De volledige inhoud van de zak kwam op het hoofd van een ongelukkige terecht die bewusteloos viel. Daarop kreeg de man nogmaals de inhoud van een achttal zakken bovenop zich uitgegoten. Gelukkig had een collega het voorval opgemerkt en het slachtoffer uit zijn benarde situatie gehaald. Had niemand ooit de situatie opgemerkt dan was het best mogelijk dat de sukkel onder de ganse lading van 25 ton kolen was bedolven. Het slachtoffer was er slecht aan toe. Een zekere dokter Snoeck werd dringend opgeroepen. De dokter stelde breuken vast en zware verwondingen in het gezicht. Tevens klaagde de ongelukkige van inwendige pijnen. Het slachtoffer was Joseph Meysman, 40 jaar oud, getrouwd en vader van zeven kinderen. Hij werd naar huis gebracht. De Politie voerde een grondig onderzoek om de verantwoordelijke van het ongeval te vinden. Het deed de ronde dat de toestand van het slachtoffer wanhopig was, maar in de krant van 7 maart verscheen volgend bericht: *Foute geruchten. Het gerucht deed de ronde dat stoker Joseph Meysman, slachtoffer van het ongeval op de maalboot La Flandre, aan zijn verwondingen overleden is. Uit goede bron vernemen we dat de geruchten fout zijn. De dokters die hem verzorgen hopen hem te redden.*
- Op woensdag 24 november 1897 verliet La Flandre om middernacht Dover onder bevel van commandant Vandekerckhoven, toen ongeveer twintig minuten later er "brand" wordt geroepen. Er ontstond begrijpelijkerwijs paniek onder de passagiers met daarop een stormloop naar de brug. De kapitein liet meteen het vaartuig stoppen. Het vuur was ontstaan in een ruimte waar waardevolle stukken werden ondergebracht. Doorheen deze ruimte liep een warme buis die de ruimte van de matrozen verderop voorzag van verwarming. Ongetwijfeld moet die buis in aanraking gekomen zijn met een brandbaar object dat vuur vatte. Terwijl de matrozen waardevolle stukken probeerden te redden, werden de ontvlambare vloeistoffen en het brandend hout in zee gegooid. Een half uur later wanneer alle gevaar geweken was, kon de maalboot de reis hervatten en met een tandje bij om toch nog op schematijd in Oostende aan te komen.
- Op zaterdag 9 juli 1900 in de nacht op het traject Dover-Oostende heeft de La Flandre een blad van het stuurboord rad gebroken. Het losgekomen blad sloeg tegen de tamboer en

maakte een hels geluid op de brug. De maalboot kon zonder al teveel problemen haar reis verder zetten.

- De pakketboot La Flandre heeft zaterdagavond 19 januari 1901 een ongeval gehad tijdens de overtocht Oostende naar Dover waarbij de as van het wiel brak. Hierdoor werd er vertraging opgelopen. Het vaartuig gaat uit dienst en wordt hersteld. Ten gevolge van het ongeval dienen de andere vaartuigen praktisch continu de overtochten te verzorgen.

*Links La Flandre naast de Princesse Clementine in Oostende op 21 juli 1904.
Rechts La Flandre versierd ter gelegenheid van het Koninklijk bezoek in 1905*

- Ondertussen werd in 1902 een zendstation aan boord geplaatst.
- Het is normaal voor de novembermaand dat er soms hardnekkige mist blijft hangen. Op donderdag 17 november 1904 meldt een krant hierover: *Een hardnekkige mist hangt sinds maandagavond over de stad en is deze nacht nog dichter geworden. Op het staketsel buldert het kanon en luidt de klok in antwoord op de scheepshoorn. La Flandre, komende van Dover en verwacht om 03u00 in de morgen, diende enkele uren te wachten. Het is pas om 7u00 dat het vaartuig in de haven was aangemeerd.*
- Op vrijdag 23 maart 1906 om 11u30 in de morgen vond er in het 1ste klasse restaurant van de maalboot La Flandre een zwaar incident plaats. De noodprocedure had weliswaar gewerkt, maar die was ontoereikend. Daarom besliste men de brandweer van Oostende op te roepen. Al vijf minuten na oproep was de brandweer ter plaatste en ging efficiënt, met onder nodige publieke belangstelling, de brand aanpakken. Na een kwartier was de brand geblust, echter het 1ste klasse restaurant was volledig vernield. De schade was aanzienlijk en een onderzoek werd geopend. De maalboot werd door het voorval uit dienst gesteld. Het had normaliter om 15u00 moeten uitvaren. Er werd verder beslist La Flandre te vervangen door de Ville de Douvres. De brandweer werd gefeliciteerd die eigenlijk een lesje had gegeven aan het personeel van de Staat.
- Het was maandag 11 januari 1909 wanneer de boilers van de maalboot La Flandre onderzocht werden en men tot de bevinding kwam dat deze aan vernieuwing toe waren.
- In april 1912 besliste de administratie van het Zeewezen hoe de snelheid van de maalboten kon opgevoerd worden. De maalboot La Flandre was naar Antwerpen vertrokken waar ze zou aangepast worden met een "Canonne-systeem". Een systeem ontworpen door Ir. Canonne om dus hogere snelheden te halen en waarbij lucht wordt geblazen tussen de romp van het vaartuig en het water.
- In 1914 was La Flandre in slechte staat en bij de invalsoorlog van de Duitsers in Oostende achtergelaten. Op het einde van de oorlog, bij het verlaten van Oostende, gaan de Duitsers La Flandre in de haven laten zinken teneinde de haven te blokkeren. In 1920 werd het wrak deels opgeblazen en in maart/april 1924 werd het deel (± 20 meter) tot schroot verwerkt.

La Flandre in de achterhaven in 1914.

OFFICIEREN VAN LA FLANDRE:

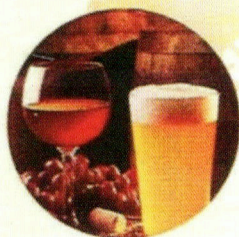

Luitenant Cattoir – commandant Bouchaert – Luitenant Grayet (foto A. Goethaels).

CAFE Leopold

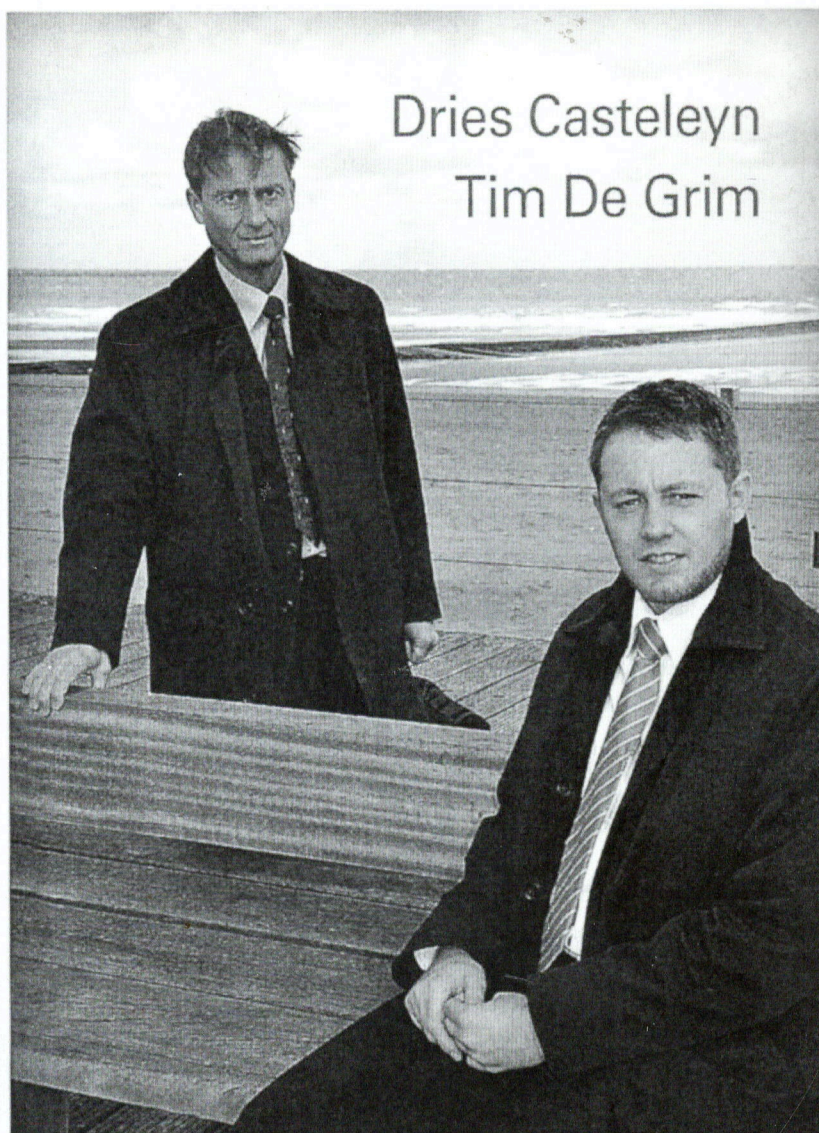
NIEUW - NOUVEAU - NEW

CAFÉ
OP DE ZEEDIJK

BAR
SUR LE FRONT DE MER

BAR
ON THE SEAFRONT

ALBERT 1 PROMENADE
8400 OOSTENDE
+32 (0)59 443 506

WINKEL

Torhoutsesteenweg 160 - 8400 OOSTENDE

FUNERARIUM

Torhoutsesteenweg 173 - 8400 OOSTENDE

T 059 44 80 84

www.uitvaart-oostende.be